

O R A T I O
DE SUMMO HOMINIS
B O N O.

*In nomine aeterni & prepotentis
Dei in Celo perorare.*

U M in omnibus causis gravioribus, Magnifice Dn. Rector, Amplissimi Dnn. Cancellarii, Spectatissime Dn. Decane, Reverendi, Clarissimi, Consultissimi, Excellentissimiq; Viri, Academiae Proceres, Dnn. Doctores & Professores, & vos adolescentes Nobilissimi, Lectissimi: Cùm, inquam, in omnibus causis gravioribus commoveri solent vehementius adolescētes, præsertim, si qui apud viros, qui reliquis vitæ integritate, morū maturitate, sermonis elegantia, linguarum peritia, rerumq; cognitione præstant, aliquid agendum pertractandumve suscipiunt: Tùm in hac causa ita ego perturbor, ut quid agam, aut unde initiū sumam, planè incertus sim: Nam permultos esse facilè colligo & intelligo, qui eam animò imbiberunt opinionē, me viribus impar onus moliri, quod ex juvenili ingenio, ignorantia tenebris undiq; obliteratō, à quo cùm verborum tum rerum copia & nitor longè remotus, quodq; est veluti tabula rasa, in qua nihil depictum est, huic amplissimo & laudatissimo auditorio comprobata & pergrata depromere audeam, atq; adeò in tam florētissimâ lectissimorum hominum coronâ de eâ audeam declamare materiâ, quæ non circumforaneam quandam
haustamq;

haustamq; de triviis ac circulis, sed exquisitam & reconditam requirat doctrinam.

Verùm, si instituti mei causam, ad quam omnia mihi collimanda, cognoverint, me nimirum non confidentiâ quadam ingenii, aut doctrinæ alicujus persuasione, non virtutis fastu, famæ cupiditate, gloriæ desiderio, temerario ausû, aut cæco impetû, sed iudicio aliorum, quibus sine gravi culpa refragari non fuit licitum, in hoc augusto confesû vestro, hæc mihi dicendi partes sumfisse, facilè ut opinor, acquiescent, & meam in differendo infantiam, infacundiâ, imperitiam atq; hanc audaciam meam connivente oculo dissimulabunt.

Non dicam autem de rebus futilibus aut inutilibus, de levibus & brevibus, non de matre Evandri, aut Andromaches, nõ de Niobes filiis, sed de Summo bono, quod Epicurus ille Voluptatè esse asseverabat, voce plus quàm Stentoreâ clamitabat.

Quam sententiam impiam, falsam, erroneam, & nullius momenti esse, rationibus numero plurimis, pondere gravissimis demonstrabo, Idq; *Auxiliante Deo, Duce Christo & flamine Sancto.* Quod dum facio, Patres conscripti, ut benignas mihi aures concedatis, meamq; in dicendo jejunitatem vestrâ *ἄπεινά* sublevetis, unicè à vobis peto. Titubantes liberorum linguæ atq; anxii incertiq; gressus parentibus placent: Suntq; etiam eorum errores ipsis voluptati: Sic spero ac confido potiùs fore, ut meum conatum, non omnis erroris expertem, vos & probetis, & si sublimia humiliter, ampla tenuiter, illustria inornatè, tractavero, nihilominùs animos vestros ad audiendum paratos, mentes ad percipiendum hilares, corda demum ad ea retinenda, quæ à me dicta erunt, mihi præstetis.

Sed unde in tantâ varietate incipiam? Tot enim initiò
occur-

occurrunt, ut conferta velut acie ferè obruant resistantem. Verùm imitabor peritos agricolas, qui ut inutiles ramos amputando, plantam fœcundiorẽ, ita ego inutilia aut futilia refecando, pleniorẽ fructum polliceor, ac instar apicularum meliora exugens, ad meum hoc mellificium comportabo, quæ genio & ingenio doctorum virorum probantur: si quid verò mihi se obtulerit, quod ad rem ipsam non quadret, clausò mentis lumine, sicut Ulysses auribus occlusis cerâ Sirenes, præteribo. Agite ergò Epicurum, qui summum bonum, corporis voluptatem esse suaviter somniabat, examinemus, ejusq; sententiam, sagaci velut trutinâ, ad normam & formam veritatis perpendamus.

Hæc illa est, (voluptatem puto) quæ suavi titillatione sensus afficit, quæ impedit consilium, rationi est inimica, quæ perstringit oculos, nec ullum habet cum virtute commercium. Hæc esca est malorum, quâ homines capiuntur, ut hamò piscès. Hinc graviter, eleganter & eximiè, eximius quispiam Musarum filius dixit: voluptates cum dedecore & turpitudine conjunctæ sunt, adeò ut satius sit, quovis dolore lacerari, quam venenatâ ac pestiferâ earum suavitate mulceri, quæ tamen suavitas quamplurimis imbuta est miseriis, diluta calamitatibus, infecta doloribus.

Hæc illa est, quæ hominem in beluam convertit, facitq; ut nullò modò beati, sed omnium miserissimi judicentur, qui eidem erunt addicti, adstricti, eâ irretiti, illaqueati.

Quis enim Sardanapalum, omnium libidinum & voluptatum charybdin, felicem esse prædicabit? quis Epicurum, spumam & sperma veneris, si se eduliis refarciat, &

-----*Distendat viscera Baccho?*

Quis Silenũ, (qui in deliciis & vitiis non secus ac ille apud Plautum in rotâ amatoriâ volutabatur) *inflatum hesternò venas ut semper Iacchò*, ubi ferta procul caput delapsa jaceant

B

& gra-

& *gravis attrita, Cantharus ansa dependeat* ? Hosce propter voluptates beatos efficere velle, magis est ridiculum, quam illud Zenonis somnium, qui motum esse acerrimè negabat, licet suum per auditorium Diogenem coràm deambulante aspiceret. Poëtæ literis monumentisq; suis inter reliqua consecrarunt, Circen insignem veneficam beneficiis suis homines in feras mutasse & beluas, ita quidem, ut humani nihil, nec figura, nec mens superesset.

Hoc acutò figmentò ingeniosissimi illi Poëtæ innuere voluerunt, eos, qui ratione, aureò illò Palladis frænò, nõ ducuntur, sed in ventrem & libidinem projecti, veluti fues cæno volutantur, jam præter vocabulum nihil hominis habere, sed ad pecudum naturam planè & plenè degenerasse. Hinc præclarè huic convenit, quod recentior quidam asserit, qui laborant, inquires, hoc vitio, omni exutâ humanitate, beluarum similes redduntur.

Quò enim major est voluptas, eò magis mentem de suâ dimovet sede, & quadam veluti immanitate homines reddit efferatos. Sapienter sapientum ex numero sapiens unus: Eorum qui se corporis voluptatibus dediderunt, earumq; se quasi ministros præbuerunt, impulsuq; libidinum, voluptatibus obedientiũ deorum & hominũ jura violarũt, corporibus elapsi circa terram ipsam volutantur, nec in hunc locum nisi multis exagitati seculis revertuntur. Et huic sententiæ ex parte alio in loco subscribit, Voluptates blandissimæ dominæ sæpè majores partes animæ à virtute detorquent.

Quis negat? quis dubitat? nisi qui asino Cumano aut Coræbo stolidior, Melitide stultior?

Hinc rectè Aristoteles voluptatum blanditiis, inquit, deliniti ad ea gerenda omnia, quæ parva sunt, impellimur, & dolorum cùm admoventur faces, à rectè factis deduci-

m ur

mur. Unico verbo sic ago: Ut omnia flumina ad mare feruntur prono & perpeti cursu, sic ad hunc voluptatum & vitiorum Oceanum omnis generis sordes concurrunt & delabuntur. Hæc verè est lerna & ilias malorum. Est Cacus, Cerberus, Furia, Erynnis, & quicquid est istiusmodi Poëticorū monstrorum. Hæc homini, si consideras, malorum mater, hæc autor in nobis perturbatæ & confusæ vitæ. DE UM immortalem! quot possem voluptatis incommoda in mediū proferre? Tot enim sunt, ut laborem in eligendo. Hoc tantum adnecto, quod Plato, Homerus ille Philosophorum agebat, ἡδονὴν εἶναι μέγιστον κακῶν δέλεαρ.

Jam verò quis summum bonum hæc designare arbitrabitur? Eximium & excellens, ita me Deus amet, profectò bonum, si hæc mala, quæ jam leviter & breviter ἐν παρόδῳ enumeravimus, ab illo redundant. Summum bonum id certè judicari debet, quod bonum reddit, id cui convenit, imò felicem. Summum bonum est illud, in quo perpetua quies sine motu, summa delectatio sine molestia, insignis constantia sine levitate, divinus honor sine miseria, optimus vitæ terminus & actionum humanarum ultimus & sufficiens. Hoc ne centesima, imò nulla parte conferendum cū illo, quod Epicurus suadet, sed non persuadet, & nullus unquam, ut ut maximè cum Pericle dicendo fulgurare possit & tonare, convincet? Quid enim hoc aliud esset, quàm caduca cum æternis, fucata cum nativis, incerta cum necessariis, fluxa cum solidis conjungere & permiscere?

Summum bonum est illud, in quo cætera omnia hujus vitæ bona conglobantur, quod nullis ictibus & nictibus, nullis fulminibus adversæ fortunæ concitatur, hoc solo appetitus rationis, voluntatis sitis extinguitur. Hoc qui possidet, non jam ampliùs fortunæ in labore & dolore inimicis telis opprimi potest, in hunc non jam novercatur fortuna,

Iudit & illudit eum, sed ipsis Fortunati oculis, ipsi Amaltheæ cornu longè is felicior existit, & hoc bonum firmiùs hæret, quàm quercus illa Virgiliana, quam

*Alpini Boreæ nunc hinc nunc fluctibus illinc
Erivere inter se certant.*

*Ipsa hæret scopulis & quantum vertice ad auras
Æthereas, tantum radice ad tartara tendit.*

Quod animum vincit, iracundiam cohibet, superbiam temperat, vitiorum fibras elidit, semina extinguit, radicesq; eorum evellit, virtutes amplectitur, atq; omnes affectus supprimit, Summum bonum est. Hoc, si quis utilitatem sequatur, nihil fructuosius: oblectationem? nihil suavius ac jucundius: splendorem ac pulchritudinem? nihil illustrius aut ad struendam nominis immortalitatem firmius ac stabilius reperiri potest. Quod homines humilimo loco natos ad altiora evehit, Summum bonum est. Hoc illud summum bonum est ultimus finis, suprema felicitas, quam si intuebimur, ut signum cupiemus ut præmium: & directiùs progredi, & velociùs ad optatum portù ferri poterimus.

Multa, Academiæ magnæ magni Seniores & Senatores, columina & lumina magna! multa mihi necessariò, imò infinita mihi prætermittenda erunt, ut servem certum aliquem modum. Quis enim ea omnia, quæ sese mihi ubertim offerunt, eâ, qua par est, perspicuitate tractare potest? Quis quæso, licet Ulyssæâ vel Nestoræâ dicendi facultate, vi Demosthenis, copiâ Platonis, aureò Aristotelis flumine præditus sit, tam disertus quisnam? qui pigmentis variare & Rhetorum floribus orationem ita distinguere possit, ut pro dignitate & majestate ea omnia, quæ ad hanc materiam requiruntur, eloquatur, ne dicam copiosius & distractiùs explicet? Sed ut tribus verbis dicam, meq; in pauca convertam, Summum bonum sub se tales opes continet, quæ nec furem

nec

nec prædonem timent, nec incendiis, ruinis, naufragiis obnoxie sunt, nec aliis deniq; casibus eripi possunt ullis. O rem præclaram summum bonum! ô ardentissimo studio, summaq; corporis & animi contentione dignissimam! Tu munus & inventum es Dei: tu hominum decus & gloria: tu vite dux: tu adolescentiam alis, senectutem oblectas: secundas res ornas, adversis per fugium & solatium præbes: Tua ope ne mala quidem nocere, te detractâ ne bona quidem prodesse possunt? At ô miserrima voluptas, hîc arrige aures, hîc asta, attende & intende, hunc ad ignem accede & incalesce plus satis; Tu ne hæc præstas hominibus? ex te tanquàm limpidissimo & splendido fonte derivantur tantarum preciosissimarum rerum scaturigines? Si Diis placet. Quando per tēpus aliquod homines venenata ac pestifera suavitate afecisti, mox dolores numero plurimi, acerbitate gravissimi, tempore sæpenumero admodum diuturni, eos insequuntur & occupant. Tu eos ignominia tandem coopertos, inopia exhaustos & adversâ fortunâ planè dejectos in omnium malorum Lernam & Camarinam præcipitas, tundis, protrudis, ut cùm antea clavum tenuerint, vix postea in sentina locum invenient. Tu primâ statim fronte pulcerrima & elegantissima vidêris, sed in recessu plena sordium es & quisquiliarum.

Lupi titillando asinos vorant: Sic tu, dùm homines affectibus suis nimium succumbunt, vitiis & voluptatum blandimentis inserviunt ac mancipantur; de hominibus bestias, de robustis infirmos, de prudentibus fatuos, insipidos, imprudentes reddis, ut tandem omninò ab istiusmodi fædo & horrendo monstro absumantur. Quid multa? Summum bonum, quod in virtutis actione consistit, occupatur in finibus cupiditatum regendis, coërcendis; Voluptas in finibus proferendis & occupandis.

Hoc bonum (si ita dicere fas est) multos in servitutem abducit, illud à servitute vitiorum in veram libertatem, ex ignominia in veram gloriam & in immortalia vindicat ac producit, ubi festivitas sine fine est, æternitas sine labe, sine nube serenitas, sanitas sine infirmitate, sine deformitate pulchritudo, jucunditas sine mœrore, sine errore sapientia, lux sine tenebris, dies sine nocte, sine morte deniq; vita.

Hoc exitio est, illud præsidio. Hoc terrori, illud ornamento. Hoc deprimit, furit, grassatur, illud consolatur mœrentes, afflictos excitat, jacentes erigit.

Verùm hæc, etsi maxima sunt, possunt tamen alicui videri exigua, agite ergo *Auditores, Magnifici, Clarissimi, Præminentissimi, Lectissimi*, faciam, quod animosi & fidentes Imperatores, eliciam in campum & aciem omnes meas copias, arcem hujus controversiæ invadam & strenuè conflagam, sed non insidiæ hîc metuendæ, non fraudes parandæ, apertò Marte pugnabo & velut collatis signis, & quod spero, expugnabo.

Summum bonum debet esse *οικειον* & in optima parte situm. Unde est, quod Aristoteles *δὲ δαιμονίαν*, inquit, esse *ἐνέργειαν τῆς ψυχῆς λογικῆς*, quo ipse apertè innuit, summum bonum partem animæ nostræ præstantissimam occupare. Neq; hoc immeritò: pone enim, esse *ἀλλότριον*, nunquid hominis summum, nunquid optimum, nunquid præstantissimum & nobilissimum, si in pessima parte collocatum? Hoc velle affirmare, est nugas agere: fumi sunt, *λόγοι*, gerræ sunt plusquã aniles.

Deinde debet esse *ἴδιον*: Nec enim natus homo est ad Epimenidis somnium, aut inertiam Margite, non ad Phæacum mollitiem, aut Sybaritarum voluptates, non ad Cyclo-
pum effrenem licentiam, aut insanam impietatem, sed ad summum aliquem finem, ad quem in omni sua vita tanquã
ad

ad scopum tendere & collimare, ad quem omnes suos labores, sudores, omnia studia & consilia referre unicè debet.

Is autem non cum aliis communis, sed omninò proprius sit oportet.

Adhæc, summum bonum quin fixum, stabile, permanens esse debeat, quis est qui dubitat? Finge (si fortè subit dubitatio mentem) bonum nostrum esse caduum, & quemlibet ad fortunæ strepitum concidere, ut ad ventum folia, nunquid exinde beati dicemur? Haud opinor, sed magis miser erimus, quam Dæmones Empedoclei, qui nullibi poterant consistere, & thesaurum nos possidere existimantes carbones possidère nos deprehendemus. Hoc si verum, proh? quanta laboremus in charybdi, quanta de spe decidimus, actum est, ilicet periiimus funditùs.

Ad extremum debet esse perfectum: perfectos enim, nos reddere oportet, at quî reddet, DEUM immortalem! si ipsum imperfectum? Nemo certè in alium plus juris transferre potest, quàm ipse habet, & nisi perfectum esset, qua ratione summum? Et quomodo summum, nisi perfectum? Huc ergò sistamus voluptatem & ad Solem meridianum, ut aquilæ suos pullos, probemus. Nunquid hæc (voluptas) est summum οὐκ εἶον? Nihil minus. Corporis enim est, & ita corporis, ut illud non conservet, sed enervet, non vegetet, sed hebetet, non acuat, sed exedat, non suaviter afficiat, sed interficiat, & sic afficiat, ut se affectum non fuisse optet postmodum.

-----*Nocet empty dolore voluptas.*

Exempla petis? Non aditum non exitum facilè reperirem, si hoc ipsum exemplis non nihil explicare & illustrare vellem, & si me penetro in profundum hoc exemplorum! Sed tamen vultis paullùm peregrinemur? Eamus.

Pausanias dux exercitus Græcorum vicit Mardonium
ingen-

ingenti prælio. Unde diu non solum dux fortis & fælix, verum etiam modestus & probus habitus est. Postea verò cum esset Byzantii Capitaneus, ob fortunam splendidam & prosperos felicesq; in bellicis rebus successus, propter quos homines plerumq; extuberant & exuberant, superbiam in se rapiunt, fastum concipiunt, arrogantiam accersunt, facibus illiciti amoris & fædæ libidinis, (quæ mare malorum) accenditur erga honesti civis filiam, eamq; rapit, raptam stuprat, stupratam interficit. Hoc scelere commissò retractus ex Byzantio in patriam & in templum accersitus fuit, ex quo cum nollet egredi, fame periit, & mater ejus primum lapidem ad claudendam templi januam posuit: Nonné huic voluptas nocuit? O malum execrandum, detestandum, & navibus & quadrigis, ut dici solet, & remis & velis fugiendum? quid non efficis, ubi semel hominum depravatorum animos occupasti?

Nihil hîc dico de Philippo, qui ob voluptatem satis crudeliter interficitur.

Sicco pede transeo & silentio involvo Aloysium hominem libidinosum, qui è fenestris suspenditur. Hoc cene est summum *οὐκ εἶον*, quod tanta tamq; innumerabilia mala designat? quod sui studiosos in præsentissimum vitæ discrimen ducit & demergit? Et hac ratione Epicurum toto cælo, totâ vitâ errare, quis est non modò ex versutis & astutis, sed & quisnam quovis Strepfiade ineptior, qui non videat? Sed ad alia pedem figo.

At nunquid est voluptas *ἰδιον* & proprium bonum? Id nondum video. Sunt enim voluptates homini cum brutis sive bestiis communes, imò hac ratione bruta longè essent beatiora futura, quàm homines ad DEI imaginem creati, cum & pluribus & diuturnioribus perfruantur voluptatibus.

Vincunt

Vincunt enim nos sensuum sagacitate, sumunt eas securè, sine metu, sine periculo, sine conscientia morfu. Summum bonum verò non est inanimatorum, sed animantium: non brutorum, sed ratione præditorum: non equi aut bovis, sed hominis proprium, in eo habitat, in eo dominatur, in illo resplendet.

At verò est bonum stabile & diuturnum voluptas? Id verò quomodo Achilleis demonstrari possit rationibus, anxie & sollicitè expecto. Citiùs profectò lupi è faucibus agnus eripietur, mel Scarabæus faciet, vites feret profundū mare, leves pascentur in æthere cervi, quàm Epicurus hoc quod intendit, apertè & disertè evincet.

Quemadmodum enim ignis per aërem discurrens facilè evanescit & in fenum abit, sic voluptas citissimè transvolat & suo dolore & mœrore nocet præsentissimè.

Est in fabulis, quo tempore Juppiter exacto Saturno orbem terrarum gubernare cœperat, adfuisse coram illo voluptatem quoq; & dolorem, & se mutuo graviter accusasse cumq; ille nihil non tentaret, quàm ut in gratiam litigantes reduceret, frustra omnia conatum ipsos tandem renittentes, adamantinis vinculis constrinxisse, ut quamvis dissiderent, perpetuò tamè sociati & conjuncti essent. Ridicula hæc videntur prima fronte, sed si penitus introspiciantur, sapientia veræ non adumbratam, sed expressam præferunt imaginem.

Cùm enim in hac vita dolorem voluptas, voluptatem dolor à tergo insequatur, fatali quadam lege ista evenire statuendum est,

Sic mala mixta bonis & bona mixta malis.

Si placet & vacat, non nihil planiùs & pleniùs perquiremus, num ii, qui voluptatum blanditiis non industriæ, irretiti sunt, libidini non honestati, dant operam, num perpetuò

petuò felices fuêrunt? num etiam adhuc esse possunt? Nihil profectò à quoquam ægroto stultius somniari potest. Ebri-
tati vesperi indulserunt! manè caput dolet, ea deinceps ra-
tionis usum eis excutit, &

Rectam tollit de cardine mentem.

Rebus illicitis dederunt operam? manè vires esse debi-
litas magno suo malo edocentur, totum corpus horret,
languet & ad functiones suas sæpenumerò non magis ido-
nei sunt, quàm sus ad lyram, asinus ad volatum, cæcus ad spe-
culum, simiæ apud Hermogenem ad urbes condendas.

Hoc Epicuro est tanquam sudes in oculo, tanquam
unguis in ulcere. Ex his luce meridiana clariùs patet, quàm
perfecta sit voluptas, utpote quæ longè fugacior est quàm
Empusa Virgiliana, longè mutabilior quàm Proteus, nec
video quomodo perfectum bonum dici queat, cùm quantò
quis magis eidem dat operam, tanto peior habeatur.

Acris huc usq; mihi visa velitatio, nunc si vacat adhuc
semel & simul ordine & sub signis copias meas inducam,
quæ si aptè pugnant & repugnant, vici. Ecce prima fronte
occurrunt quidam, qui omnia sua tela in me dirigunt, qui
mihi ogganniunt, voluptatem cùm ab omnibus appetatur
cumq; summam habeat delectationem, meritò pro summo
bono accipiendam.

Quid enim? inquiunt, quorsum tanto labore, omnes
voluptatem prosequantur, nisi pro summo bono eam ha-
bendam esse censêrent?

Testantur historiæ, Xerxem Persarum regem reper-
tori novæ voluptatis præmiurn constituiisse. Milesii Her-
modorum virum clarissimum è civitate ejecerunt, quia fru-
galitatis & modestiæ erat amator. Dicebant enim: Nemo a-
pud nos frugi sit, nemo unus excellat.

Sybaritæ frugalitatem odiò plus quam Vatinianò
prose-

prosequebantur, & voluptatem ut Deam amplectebantur, fovebant, colebant.

Sed hi primò pedatò (ut cum antiquis loquar) proterendi sunt. Faciunt profectò intelligendo, ut nihil intelligant. Voluptas non est essentialiter delectatio, sed causa delectationis, quæ à sapiente non ut finis, sed ut bonum concomitans exoptatur. Est enim bonum efficiens felicitatem, ut virtus, bonum adjuvans ut fortuna, bonum concomitans ut voluptas, bonum terminans appetitum ut ipsa beatitudo, quæ sola propter se & vi suâ expetitur.

Et rectè Aristoteles inquit: Non honestum in gratiam voluptatis, sed voluptas in gratiam honesti est optanda & ab honesto voluptas recipit perfectionem & conditionem boni, non vice versa. Egregia verò commendatio voluptatis, quod à multis expetitur. Miror cur non & aurum summum bonum esse dicant? Expetitur enim ab omnibus, ideò & illud pallère inquebat Diogenes, quia multos habèret insidiatores. Imò aër hac ratione erit bonum longè optimum. Non enim à multis, sed ab omnibus, non à plebeis solum, sed & principibus non tantùm expetitur, sed necessariò requiritur. Cessent ergò nunc hostes in hac arce oppugnandâ, nam nihil efficient, nihil omninò juvant eorum acuta & venenata tela vel etiam terribilia tormenta, non vincunt.

Magnus mihi cursus orationis adhuc ostenditur & aperitur, ut quantò plura dixerim, eò plura dicenda occurrant, sed non omnia sunt persequenda, nam si ea omnia aggrederer enumeranda, quemadmodum mente & animo concepta habeo, & ita in hunc dignitatis locum effunderem, dies me citiùs quam vox deficeret.

Quapropter, Patres conscripti, non est mihi ampliùs vestra humanitate & in audiendo *ἤμενεία* abutendum, sed

potiùs finis orationi meæ, nullo artificio excultæ, nullo oratorum sale conditæ, nullis pigmentis coloratæ imponendus, portus tandem aliquando respiciendus, vela contrahenda.

Habuimus ergò, in quantum noxia sit voluptas, quàm fallax, quàm caduca, quàm planè libero homine indigna, illámne igitur summum bonum dici posse arbitramur? Fatuum esset hoc & nihil aliud quàm pro Junone nubem arripere, pro Iphigenia cervam, pro Jove saxum, umbram pro corpore, falsa pro veris, adulterina pro genuinis, granum unioni antepondere, aurea cum æneis arma Glauci more permutare.

*Non Epicure tuum mihi, si fas vera fateri,
Ingenium & genius corde placere potest.
Quí placeat? rerum pervertis semina, stulte,
Natura tollis commoda sana bona.
Quis dicat, summum qui condidit omnia, Iovam
Humanum hoc quondam sine creasse genus:
Delitiis animos omnes, ut more ferino
Expleret vitiis imbueretq; suos?
Egregium me Christe bonum, furiosa voluptas,
Quam si quis teneat, sit miser ille magis!
Non Furia majus, licet ipse Acheronta moverent,
Ex Orci possent promere fauce malum.
Corporis absomit robur violentius, omnes
Debilitat vires emta dolore gravi;
Quin imò mentem & sanae rationis acumen
Obtundens homines, dat magis esse feros.
Pone voluptates, sapientia cedit amica,
Succedent tenebrae & quicquid ubiq; malum est.
Non benè conveniunt nec in una sede morantur
Vis stulta & ratio, iussit id ipse DEUS.*

Inficit

*Infcit ingenuos animos, facit usq; sequaces:
Vt merus & verus terror & error agat.
Nunc Epicure tuum mihi si fas vera fateri
Ingenium & genius displicet usq; magis.
Tu valeas summumq; bonum quod credis adesse
Tecum habeas, nos hic mens meliora docet.*

Quod reliquum est, cœleste lumen & numen, ardenti-
bus votis & supplici voce oro, rogo, obsecro, obtestor, ut in-
clytam hâc Academiam felicissimis quibus hætenus mira-
biliter eâ adauxit incrementis, in posterû quoq; perpetuet
ac beet, Illustrissimum Celsissimumq; Principem ac Domi-
num, Dominum LUDOVICUM, Fundatorem simul & Patro-
num munificentissimum, æterna nominis memoria cele-
brationeq; dignissimum, unâ cum Illustrissimis Dominis
Fratribus, adeoq; totius complexu regiminis, incolumem,
felicem, fortunatum, ut hætenus ita & posthac, quàm diu-
tissimè moderetur & gubernet, conservet & tueatur. Vo-
bis quoque, qui estis hujus celeberrimæ Academiæ fidera,
quamdiu in hac brevitate & fragilitate degitis, veras & sin-
ceras animi voluptates, vitam cum sanitate corporis longâ,
honorem cû stabilitate virtutis firmum, fortunam cum af-
fluentia rerum optimarum prosperam, finem deniq; cum
salute mentis beatissimum concedat, tribuat, largiatur.
Quibus equidem omnibus & singulis tam pro sua honori-
fica præsentia, quam benevolentissima animi propensâq;
attentione præstare mihi voluerunt grates ago ingentes,
meamq; vicissim quantumcunque pote officia Hesiodæa
mensura promptissime offero, spondeo, polliceor.

DIXI.

D 3

Ad